

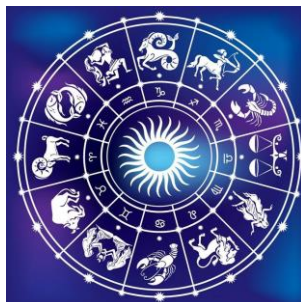

*U nas dość głowę podnieść, ileż to widoków!
Ileż scen i obrazów z samej gry obłoków...*
(Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, księga III. *Umizgi* w.633-634)

OBŁOCZEK 2017

Organ niezależny z tekstami **Wojtka Dąbrowskiego**
ukazywał się 1951-55, reaktywowany po 62 latach (2017)

NOWOROCZNY DODATEK SPECJALNY DLA CZYTELNIKÓW OBŁOCZKA

wiosna

baran
21.03-20.04

byk
21.04-21.05

bliźnięta
22.05-21.06

lato

rak
22.06-22.07

lew
23.07-22.08

panna
23.08-22.09

jesień

waga
23.09-22.10

skorpion
23.10-21.11

strzelec
22.11-21.12

zima

koziorożec
22.12-19.01

wodnik
20.01-18.02

ryby
19.02-20.03

KALENDARZ NA WIEKI (OD I DO XXVI w.)

pozwała błyskawicznie wyznaczyć dzień tygodnia dowolnego dnia od początku naszej ery do końca **XXVI** wieku!

I. TABELA LAT						LATA W STULECIU											
						Lata przestępne zaznaczono tłustym drukiem.											
						SETKI LAT						00	01	02	03	04	05
Kalendarz juliański do 4.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						06	07	08	09	10	11
												12	13	14	15	16	
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						17	18	19	20	21	22
												23	24	25	26	27	
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						28	29	30	31	32	33
												34	35	36	37	38	39
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						40	41	42	43	44	
												45	46	47	48	49	50
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						51	52	53	54	55	
												56	57	58	59	60	61
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						62	63	64	65	66	67
												68	69	70	71	72	
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						73	74	75	76	77	78
												79	80	81	82	83	
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						84	85	86	87	88	89
												90	91	92	93	94	95
Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						Kalendarz gregoriański od 15.X.1582						96	97	98	99	00	01
												A	B	C	D	E	F
1	8	15	17	21	25	B	C	D	E	F	G	A					
0	7	14	17	21	25	C	D	E	F	G	A	B					
	6	13	16	20	24	D	E	F	G	A	B	C					
	5	12	15	19	23	E	F	G	A	B	C	D					
	4	11	14	18	22	F	G	A	B	C	D	E					
	3	10	13	17	21	G	A	B	C	D	E	F					
	2	9	12	16	20	A	B	C	D	E	F	G					

(Uwaga: według kalendarza gregoriańskiego lata będące pełnymi setkami są przestępne tylko co **400** lat: **1600, 2000, 2400, ...**)

II. TABELA DNI					MIESIĄCE						
					p – dotyczy lat przestępnych						
					Ip	I		IIp	II III		
					IV		V			VI	
					VII			VIII			IX
				X		XI		XII			
	6	13	20	27	a	b	c	d	e	f	g
	7	14	21	28	b	c	d	e	f	g	a
1	8	15	22	29	c	d	e	f	g	a	b
2	9	16	23	30	d	e	f	g	a	b	c
3	10	17	24	31	e	f	g	a	b	c	d
4	11	18	25		f	g	a	b	c	d	e
5	12	19	26		g	a	b	c	d	e	f

III. TABELA DNI TYGODNIA

	a	b	c	d	e	f	g
A	Po	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
B	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N	Po
C	Śr	Cz	Pt	So	N	Po	Wt
D	Cz	Pt	So	N	Po	Wt	Śr
E	Pt	So	N	Po	Wt	Śr	Cz
F	So	N	Po	Wt	Śr	Cz	Pt
G	N	Po	Wt	Śr	Cz	Pt	So

SPOSÓB POSŁUGIWANIA SIĘ KALENDARZEM

Kalendarz składa się z trzech tabel.

- Krok I: w tabeli lat (**I**) wyszukujemy dany rok, np. **20 .. 18**.
Na przecięciu wiersza i kolumny znajdujemy literę **E**
- Krok II: w tabeli dni (**II**) wyszukujemy dzień i miesiąc, np. **1 .. stycznia**
Odpowiada mu litera **d**.
- Krok III: w tabeli dni tygodnia (**III**) wyszukujemy litery **E .. d**.
Odczytujemy odpowiadający im dzień tygodnia: **poniedziałek**

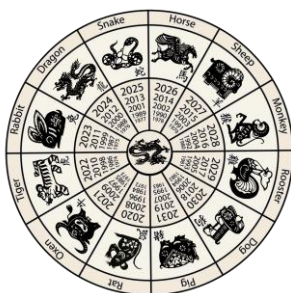
To bardzo proste! Nie powinno zajmować więcej, niż kilka sekund!

To warto wiedzieć!

- **Rok astronomiczny** (średni czas obiegu Ziemi wokół Słońca) wynosi **365,2422** dnia.
- **Kalendarz juliański** został wprowadzony w **46** roku p.n.e. przez **Juliusza Cezara**. Obowiązywał w Europie do **4 października 1582** roku (w Rosji aż do **1917** roku, a w liturgii prawosławnej zachował się do dziś).
- W kalendarzu juliańskim trzy lata zwyczajne miały po **365** dni, a czwarty rok (przeszstępny) **366** dni. Średnia długość roku juliańskiego wynosiła **365,25** dnia, czyli była o **0,0078** za duża.
- Z tego powodu, po każdym **128** latach, narastało opóźnienie w kalendarzu o **1** dzień w stosunku do roku astronomicznego. W **XVI** wieku różnica wynosiła już **10** dni i wiosenne zrównanie dnia z nocą wypadało **11 marca**.
- **Kalendarz gregoriański** został wprowadzony **15 października 1582** w wyniku reformy kalendarza juliańskiego przez papieża **Grzegorza XIII** (w Polsce w tym samym roku przez **Stefana Batorego**).
- Przeprowadzona reforma polegała na wprowadzeniu po dniu **4 października 1582** roku od razu **15 października** i skróceniu średniej długości roku (dla zapobieżenia narastania różnicy w przyszłości).
- W tym celu ustalono, że lata stojące na przełomie wieków (będące pełnymi setkami) są przestępne tylko wtedy, gdy są podzielne przez **400**. Dzięki temu średnia długość roku gregoriańskiego wynosi **365,2425** dnia, czyli jest tylko o **0,0003** za duża. Różnica **jednego** dnia wystąpi w kalendarzu dopiero w wieku **pięćdziesiątym!**

Wyjaśnij

- dlaczego rewolucja w Rosji, która wybuchła **7 listopada 1917** roku nazywana była **październikową**?
- dlaczego prawosławne Święta Bożego Narodzenia obchodzone są **7 stycznia**?

Rok Chiński

Przykłady

(spróbuj samodzielnie wyznaczyć dni tygodnia poniższych wydarzeń)

1. Koronacja Bolesława Chrobrego (**18.04.1025**)
2. Bitwa pod Grunwaldem (**15 lipca 1410**)
3. Odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba (**12 października 1492**)
4. Zwycięstwo Sobieskiego pod Wiedniem (**12 września 1683**) -
5. Konstytucja **3 Maja (1791)**
6. Przysięga Tadeusza Kościuszki na Rynku Krakowskim (**24 marca 1794**)
7. Odzyskanie Niepodległości (**11 listopada 1918**)
8. Wybuch II Wojny Światowej (**1 września 1939**)
9. Wybuch Powstania Warszawskiego (**1 sierpnia 1944**)
10. Początek XXI wieku (**1 stycznia 2001**)

Wydarzenie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dzień tygodnia										

Odpowiedzi

- Koronacja Bolesława Chrobrego (**18.04.1025**) - **B – f** → **niedziela**
- Bitwa pod Grunwaldem (**15 lipca 1410**) – **G – c** → **wtorek**
- Odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba (**12 października 1492**) - **E – a** → **piątek**
- Dzień wprowadzenia reformy kalendarza
(**5 października 1582** wg kalendarza juliańskiego - **E – a** → **piątek**
15 października 1582 wg kalendarza gregoriańskiego) – **B – d** → **piątek**
- Zwycięstwo Sobieskiego pod Wiedniem (**12 września 1683**) - **B – f** → **niedziela**
- Konstytucja **3 Maja (1791)** - **C – g** → **wtorek**
- Przysięga Tadeusza Kościuszki na Rynku Krakowskim (**24 marca 1794**) - **G – b** → **poniedziałek**
- Odzyskanie Niepodległości (**11 listopada 1918**) - **F – c** → **poniedziałek**
- Wybuch II Wojny Światowej (**1 września 1939**) - **D – b** → **piątek**
- Wybuch Powstania Warszawskiego (**1 sierpnia 1944**) - **D – f** → **wtorek**
- Początek XXI wieku (**1 stycznia 2001**) - **E – d** → **poniedziałek**

Sprawdź w jakim dniu tygodnia się urodziłeś?

KALENDARZ KSIĘŻYCOWY

pozwała określić **fazę księżyca**, występującą w danym dniu od początku naszej ery do końca **XXV** wieku

TABELA A

Liczba stulecia	Kalendarz	
	juliański	gregor.
00	25	
01	0	
02	4	
03	7,5	
04	13	
05	17	
06	21	
07	25	
08	0,5	
09	5	
10	9,5	
11	13,5	
12	18	
13	22,5	
14	27	
15	1,5	11,5
16		16
17		21
18		26,5
19		2,5
20		6,5
21		12
22		17,5
23		22,5
24		27,5

TABELA B

Rok w danym stuleciu						b
00	19	38	57	76	95	0
01	20	39	58	77	96	18,5
02	21	40	59	78	97	7,5
03	22	41	60	79	98	26,5
04	23	42	61	80	99	15,5
05	24	43	62	81		4,5
06	25	44	63	82		23
07	26	45	64	83		12,5
08	27	46	65	84		1,5
09	28	47	66	85		20
10	29	48	67	86		9
11	30	49	68	87		28
12	31	50	69	88		17
13	32	51	70	89		6
14	33	52	71	90		24,5
15	34	53	72	91		14
16	35	54	73	92		3
17	36	55	74	93		21,5
18	37	56	75	94		11

Zdjęcie wykonane podczas pełni księżyca w nocy **14/15 listopada 2016**

TABELA C – MIESIĄCE (p – dotyczy lat przestępnych)

Ip	I, III	IIp	II, IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
0	1	1,5	2,5	3	4,5	5	6,5	8	8,5	10	10,5

SPOSÓB POSŁUGIWANIA SIĘ KALENDARZEM:

- W podanych tabelach A, B, C wyszukaj dany rok i miesiąc oraz przyporządkowane im liczby a, b, c.
- Liczba a + b – c określa datę **nowiu** (z dokładnością do 0,5 dnia)
- Dla pozostałych faz księżyca należy uwzględnić poprawkę:

FAZY KSIĘŻYCA

• nów	☾ I kwadra	○ pełnia	☽ III kwadra
0	+ 7,5 (- 22,5)	+ 15 (- 15)	+ 22,5 (- 7,5)

- Jeżeli otrzymamy liczbę ujemną należy dodać **29,5**,
- Jeżeli liczba przekracza liczbę dni w miesiącu należy odjąć **29,5**.

Przykład: Obliczmy termin pierwszej pełni księżyca w roku **2018**.

a = 6,5, b = 11, styczeń: c = 1, wówczas a + b – c = 16,5

Data nowiu księżyca: **17 stycznia 2018**, data pełni: **16,5 – 15 = 2 stycznia**

Daty kolejnych pełni księżyca w roku **2018**:

**31 stycznia, 2 marca, 31 marca, 30 kwietnia, 29 maja, 28 czerwca, 27 lipca
26 sierpnia, 25 września, 24 października, 23 listopada, 22 grudnia**

Dla ćwiczenia wyznacz fazy księżyca w czasie podanych wydarzeń:

- Noc po zwycięskiej bitwie pod Grunwaldem (**15/16 lipca 1410**)
- Noc po bitwie Jana III Sobieskiego pod Wiedniem (**12/13 września 1683**)
- Noc listopadowa (**29/30 listopada 1830**)

WYZNACZANIE DATY ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

Wielkanoc, najstarsze i najważniejsze święto chrześcijańskie, obchodzone na pamiątkę Zmartwychwstania Jezusa w **pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni księżyca**, jest świętem ruchomym i według kalendarza gregoriańskiego przypada pomiędzy **22 marca a 24 kwietnia**.

Poniższy algorytm, opracowany przez **Karola Gaussa** w **1807** roku, pozwala dokładnie wyznaczyć datę świąt wielkanocnych w dowolnym roku **n** **XX** i **XXI** wieku.

ALGORYTM GAUSSA			Przykład dla n = 2018	
1.	Podziel liczbę n przez 19	wyznacz resztę r₁	2018 : 19	r₁ = 4
2.	Podziel liczbę n przez 4	wyznacz resztę r₂	2018 : 4	r₂ = 2
3.	Podziel liczbę n przez 7	wyznacz resztę r₃	2018 : 7	r₃ = 2
4.	Resztę r₁ pomnóż przez 19 do iloczynu dodaj 24 sumę podziel przez 30	wyznacz resztę r₄	(4 · 19 + 24) : 30	r₄ = 10
5.	Liczbę 2 r₂ + 4 r₃ + 6 r₄ + 5 podziel przez 7	wyznacz resztę r₅	(2 · 2 + 4 · 2 + 6 · 10 + 5) : 7	r₅ = 0
6.	Sumę r₄ + r₅ dodaj do daty 22 marca	otrzymasz datę Wielkanocy	22.03 + (10 + 0)	1 kwietnia

Przy obliczaniu daty Wielkanocy w innych wiekach uwzględnia się poprawki:

wiek	w punkcie 4 zamiast 24	w punkcie 5 zamiast 5
XVII	22	2
XVIII	23	3
XIX	23	4
XXII	24	6

Wyjątkami są lata, (zgodnie z zasadą, że Wielkanoc przypada nie później, niż **24.04**):

- **1954**, w którym Wielkanoc przypadała **18** (a nie **25**) **kwietnia**,
- **1609** i **1981**, w którym Wielkanoc przypadała **19** (a nie **26**) **kwietnia**.

Dla ćwiczenia wyznacz terminy Wielkanocy w dowolnych latach 2019, 2020, 2021...